

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی
مدیری : آق جورہ اوغلی یوسف

ییل ۱۳۳۲ صائی ۵ ۵ مایس ۱۳۳۲ ییل ۵ جلد ۱۰ صائی ۱۰۹

بو مینی مینی باشک ، اوغورده کی فعالیت . دهاا ثمرلی ظهور ایتدی : صباحین اویاندیغی وقت ، رؤیاسینک
 قهرمانی ، دوداغینده ترم ایدیوردی .
 — اوغوز ... اوغوز ! .. یچون اولماسین ؟ اوغوز - امید ! ..
 — اوح .. نه قادار کوزل ... واییم ، دهاا کوزل ، دهاا توران بر اسم بولقی ، قابل دکادر . دییور ،
 وعلاوه ایدیوردی :
 — بزم سوکیلی قارداشم ، اوغوز تورانینک شان و سطوت استقبالنه ، معلا بر امید اولسون ! ..
 و آرتق ، بلکه شیمدی آشاغیده انتظار اوداسینده بکله یین بک باباسینک حضورینه ، س-وینه رک ، بختی یار
 اولارق ، چیقہ یله جکدی .

۱۳ نیسان ۱۳۴۲

علی فخری

تعلیم و تربیه

(یکی مکتب لر)

المانیالی (هرمان لیسچ)ک مکتبئی ایضاح ایدرکن ، یکی مکتبلرک انا خطلرینی چیزمشدک . شمدی ده
 بالعموم یکی مکتبلرک مشترک نقطه لینی آله رق بر قروکی یایلم :
 یکی مکتب ، چوجقاری ، هوا و کونشدن بول بول استفاده ایتدیرمک و صنعی اولان مکتب حیاتی
 حقیقی حیاته دهاا زیاده یاقلاشدیرمق مقصدیله تأسیس اولمشدر .
 یکی مکتب ، کنجدر ایچین ماده اولدینی قدر معناده تهلکلی اوله بیان شهرلردن اوزاق ، توزسر
 و آسوده برچفتلکده ، صحفی و یاشامق مسرتی تهرایتدیرم دن هوا ، ضیا ، چمن ، اورمان و چیچک ... لر
 آرمسنددر . فجر حیاته اک مهم اولان شی ، نفسنه صاحب اولمقی اوکرتمک ، اونق قوت ، عزیم ،
 یکی بیلکیلرله زنکین قیلمق و یاشامق صنعتی اوکرتمکدر . بونلر ایچین اک او یغون یر ، سینۀ طبیعتدر .
 یکی مکتبده ، درس لر حافظه یه یوکلهدیلز : هنوز آکلایه میه جنی برشی ، چوجغک قفاسنه زورله
 ادخاله چالیشیلز . اوکره دیله جک شیده چوجغک علاقه و منفعتنه (انتهره) استناد اولنور . هنوز باش
 مامش ایسه اولا بو علاقه دارلغک اویاندیرلمسنه چالیشیلر ، زمین حاضر لانیز .
 اخلاق خصوصنده چوجغه : « شویله یاپه جقسک ! » دبه ، وقتندن اول اولمسی طولایسیله
 چوجغک روحنه تأثیر ایدهمیه جک اخطار و تکلیفلرده بولنولز . چوجغک ، تجارب حیاتدن سوکرا
 بالذات انتظام و اییلکی حس و بو حسلرک اییلکه توافق ایله بر حرکت ایله چوجغک درونندن
 انکشاف و تهر ایتمی بکله نیلیر .
 یکی مکتبده حیات ، ساده و صحفی در : هوا و کونشدن ممکن اولدینی قدر چوق استفاده ایدیلیر ؛
 هوا مساعد اولدقجه درس لر ویمکدر صحرا ده در . اقشام قرائتی ، ییلدیزی سما آلتنده در . البسه ،
 خفیف و قوللانیشلی (براتیق) در : یموشاق ایچ چاشیری ، اسبور چا کتی و قیصه بانطالون . تقدی
 ساده در : چوق سودلی شیلر ، یمورطه ، سبزه ، اونلی شیلر ، میوه ، آرات و بهارات . چوجقارک آز
 فقط صیق صیق یملری موافق اولمغله کونده بش کره یمک .

چو جقلمر ، كونك ايكي اوج ساعتی حیوانلری كودمه ، زراعت ویا مرانغوزلق ایشلرینه حصر ایدرلر . مکتبده اوکوز ، اینك ، بارکیر ، قیون ، آری ، طاووق ، اوردەك... واردر . استهلاک اولنان اكمك ، سیزه ، میوه ، سود ، یورطه ، بال ... چو جقلمر طرفندن استحصال اولنور . ماصه و سائرە کبی موبلیه کذا چو جقلمر معرفتیه اعمال ایدیلیر . دمیرجی ، یابوشجی ده چو جقلمر دندر . چو جقلمرک تکاملی ایچین اویون لازمدر . یکی مکتبلرده سربست ویا (فودبول) کبی قاعده آیتیه آلمش اویونلر وقیش اسپورلری مبدولدر .

اون ، اون بش کونده بر ، خواجه لرله برابر تنزه : محاسن طبیعته تجلیکاه تبه لری ، ایرماق کنارلرینی ، تاریخی یرلری ، موزه لری ، دارالصناعه لری زیارت . ایلک بهاره طوغری دوسله بر قاچ کون فاصله ویره رک کرک یایان ، کرک بیسیقلت ایله جوار مملکتلری کزملک ، یاز تعطیلک ابتدا سنده ، ینه خواجه لرک ریاستی آلتنده ، اون کون قدر طاغلرده ، اووه لرده طولاشمق . صباحلری بر چاریک ساعتده ایکی کیلومترولق یوروش . اوکله صوکرالری ایکیدن درده قدر اویون ، ژیمناستیک . صوکر مرانغوزلق ، دیکیش ، آشجیلک کبی ایشلرک مبادیسی . ایش واسپورده ، چو جقلمری یورغون دوشوره جک قدر افراطه وارلمز .

یکی مکتب ، السنه اجنبیه ایچین ، نسا کردانی او لسانک تکلم اونندینی محیطه کوندر . مثلا آلمانیا ده کی (لسیج) ، طلبه سفی ، انگلیزجه اوکرتمک ایچین انگلتره ده کی یکی مکتبلره وانگلتره ده کی یکی مکتبلرده آلمانجه ایچین ، آلمانیا ده کی یکی مکتبلره کوندرلر .

مکتبده درس لک تطبیقاتی اجرا اولنور : شا کردان تلغراف و تلفون الخ... تأسیس ایدرلر . بلجیقاده موسیو (فاریا واسقونتره لوس) ک شا کردلری ، مکتبده ، تلسز تلغراف بیله قورمشلردی .

یکی مکتبلرده چو جقلمرک محنته چوق دقت اولنور . هر چو جغه مخصوص صحت ورقه لری ، کمال اعتنا ایله ، طوتولور . بوکا ، کیردیکندن اعتباراً ، چو جفک بویی ، نقلی ، وسعت صدری ... قیده هر اوج ایده بر بو ایش تکرار و معاینه طبیه نتیجه سی درج اولنور . یکی مکتبلرده دو قنور ، مربی نک قولداشی در .

مکتب طبیی ، چو جقلمره غذا ، تسخین ، نظافت الخ کبی حفظ الصحه مسائل حقیقه محل معلومات ویرر ، بر قضا وقوعنده اتخاذ ایدیله جک ابتدائی تدبیرلری اوکره دیر .

یکی مکتبلر ، منور ذکالی ، بیلدیکندن استفاده ایدن کنجلمر یقشدیرمک ایستر ، حافظه بی مجرد معلومات ایله طولدیرمق دکل . بونکله برابر دارالفنون قبول ایشیدیرمک (باقاولورآ) امتحانلری معلوماتی ویرمکی ده اهمال ایتمز . شوراسی طوغری درکه ایلک سنه لرده یکی مکتب شا کردی ، معلوماتجه رسمی مکتب طلبه سندن کری در . فقط صوک سنه لرده اولنره یقشدیکی ثابت در . بوندن باشقه یکی مکتب شا کردی ، دارالفنونده و حقیقی حیاته چوق دها زیاده موفقیت کوستریور .

مکاتب تالیه ، تدریس اتده (نفی) می یوقسه (بلاعوض = Desinteresse) بر غایه می تعقیب ایللی در ؟ هر ایکی شقک مدافع لری وار . یکی مکتب ، بونلرک اورتە سفی آلیر : چو جق اون ایکی یاشندن صوکر ، آنا لسانی واجبی لسانلر ، تاریخ ، جغرافیا ، تاریخ طبیی و ریاضیات شعبه لرندن برینی

مجبوری اوله رق تعقیب ایدر. بوجبوری درسلك یاننده، سنه کوره، اوچر آیلق اختیاری درسلی ده واردر.

یکی مکتب، عمومی تربیه (Culture générale) نی ترویج ایدر. فقط جوجنی، بی تاب دو-شورده (انسیقلویه دیک) تربیه نك علیهداری در.

تربیه مشترک، غبطه وغیرت حسلرینی قامچیلار، تقلید ملکه سنی قوتلندیدر، نشه و شطارت ویرر، ای. فقط بو اییلکلری یاننده شو محذورلری ده واردر: صنفده جوجقلر مختلف در، کیمی اتشین ذکالی، کیمی آغیر ذهنلی، عقلی ایرمن ویا عصبی ... درلر. پارلاق ذکالیرله درس قولای کلیر؛ قولاق ویرمزلر. حال بوکه عین درسی، عقلی ایرمین جوجقلر آکلایه مز. عصبی اولان جوجقلر ایچین درسله آز و ممارسات بدنیه چوق زمان آیرلق لازم کلیر. بوفردیتلرک آیری آیری نظر دقته آلمسی لازم در. بونک ایچین یکی مکتبلرده (متحرک صنف) اصولی تطبیق اولتور: جوجقلر سویه لرینه کوره ضرورله تقسیم اولتور. مثلا السنه اجنبیه درسنده عین سویه ده اولان جوجقلری، صنف لرینه باقیمقسزین، هپ بر آرمیه کتیریلرک درس ویریلیر.

یکی مکتب، برر ساعت مدته، کونده درت بش درلو درس او قوده رق، چوجقلرک دقلرینی طارمه طاغین ایتمز.

فی الحقیقه درسلك دیکشدریلر سنه احتیاج واردر. فقط بر کون ایچنده موضوعی بوسبتون دیکشدریوب آره لرنده هیچ مناسبت اولمیان بردرسدن دیگر درسه آتلامق، صوکه بهار کورمکسزین، تموز صیجاقلرندن کانون صفوقلرینه کچمک کبی در. بحث ایدیلن موضوع اوزرینه وقتی تثبیت ایدوب آلیشه بیلیمک ایچین لا اقل یاریم ساعت بر زمانه قدر احتیاج واردر. چوجق موضوعه انسیت حاصل ایتمکه باشلا دینی زمان، درس مدتی ختام بولیور.

یکی مکتبلر، بو محذوری ازاله ایچین شعبات علمی اوچر آیلق دوره لره تقسیم ایتمشدر: فلان مدت ظرفنده مثلا تاریخ، جغرافیا اوقنوز. بک چوق دقت ایسته میان درسلك مدتی، حاصل اولان انسیت دن استفاده ایتمک ایچین، ایکی اوج ساعت اوله بیلیر. لابوراتوار ایشلری و تحریات شخصییه ایله مشغولیتلر تنوع ایتدیریلرک چوجقلرک هوس وعلاقه لری دائما او یانلق بولوندیریلیر.

یکی مکتب بناسی، مملکتک معماری سنی تمثیل ایدر. سالونلرنده، درس خانه لرنده برر نمونه حسن و اصلت اولان تابلولر واردر. هرشی یرلی یرنده، آهنگدار بر محیط در.

هریکی مکتب، موسیقی دن استعانه ایدر: هپ برلکده شرقی، طلبه دن مرکب اورکستره، یمکدن صوکره موسیقی معلمی طرفندن چالینان منتخب پارچه لر.

یکی مکتبلرده (سلف غووه رمن) اصولی جاری در. جوجقلر بر حکومت کبی (مکتب جمهوری) تشکیل ایله رئیس، نظافتدن مسئول اوله جق بلدییه هیئتی، انضباطی تأمین ایدمک ضابطه ... الح انتخاب و بو سورتله کندی کندیلرینی اداره ایدرلر.

خواجهرلر، طلبه نك اویوننه اشتراك ایدر؛ چوجقلرک علاقه دار اولدینی شیلرله علاقه دار اولورلر، سؤالرینه جواب ویررلر؛ حاصلی چوجقلرک حقیقی دوستی درلر.

یکی مکتبلر، چوققلرک تشبث شخصیلرینی ده تربیه ایدر؛ مثلاً هفتنه نك بعض اوکله سوکرالری، اختیاری مشغولیتلره آیرلشددر؛ چوقق ایسته دیکفی یا به بیلیر. فقط نه یا به جفی بیله جک وایی یا به جق در. بو اختیاری مشغولیتلر: فطوغرافجیلق، قره قلم، صولی بویا رسم، فنی وادی لایحه لر، کیمیا ویا حیوانات پرده یاراسیونلری الخ... در. بعض کون چوققلردن بری برتزه، قولکسیوننه چیچک طوبلامغه، طبیعته نظراً بر قروکی یا بغه، کندنی کندینه برشی اوقومغه ویا سادمه جه اوبنامغه کیده بیلیر. بو اختیاری ساعتلرده کی مساعیدن میدانه کلن اشیاء ایچین سنه ده ایکی کره مکتبده سرک آچیلیر. م. رمعی

دیلیمز

کچن ییلده تورک دیلی نه قازاندی؟

بانی بیل ۵ - جلد ۱۰ - صلی ۳ ده در.

«ملی تبعلر مجموعه سی» - تتبع ایدمه جکی ساحه لرندن بری «لسانیات» اولان بر «انجمن» نك نشریاتی واسطه سی اولان بو مجموعه تورک دیلی ایچون شکرانه ده کر بر قازانجدر. برنجی صایسنده کویریلی زاده فوادی بک «تورک ادبیاتنده عاشق طرزینک منشأ و تکامل» ایله ظهیرالدین بابرشاهک «رساله» والدییه ترجمه سی، «فن لسان» philologie نقطه نظرندن چوق مهمدرلر. بونلرک اولکیسی عثمانلی تورکجه سنک، ایکنجی سی «جغتای تورکجه سی» نك تکامل صفحه لرینی کویسترلر. بابرک رساله سنه تحلیلات لغویه ولسانیه نقطه نظرندن ویره بیله جکمز قیمت، ادبیات تاریخی نقطه نظرندن حائز اولدینی قیمتندن ده ا بویو کدر.

«ملی تبعلر مجموعه سی» نك ایکنجی صایسنده «اورته آسیا تورکجه سی اوزربنه تدقیقلر» مقاله سی مملکتتمزده آز بیلینه بر دیلدن، ماجارجه دن، ترجمه ایدیلش بونحق، ولسانیات ایله اوغراشانلر ایچون خیلی مفید بر رهبر اولایلمک اعتباریله بک مهمدر.

بابر شاهک بو صاییده اولان «غزلیات» ی، کچن صاییده اولان «رساله» والدییه ترجمه سی «ندن ده اهمیتلیدر. زیرا، رساله» والدییه ترجمه سی، بر ترجمه اولمق دولایسیله بابر شاهک هویت روحیه وشخصیه سندن قطعی بر خبر ویره مز، «غزلیات» ی ایسه بالعکس بابر شاهک هویتی دیمکدر؛ غزللرنده اولان صمیمیت ده بو فکری تقویه ایدر.

«مجموعه نك بو صایسندن اعتباراً درجنه باشلانیلان «العراضه فی الحکایه السلیجویه» ده ده، دقتی برمتتبع ایچون لسان ولغت جهندن اعتباره دکرلی برقاج کله وارددر. بور-اله نك تاریخی قیمتی ایسه آریجه ذکره شایاندر.

«ملی تبعلر مجموعه سی» نك اوچنجی صایسنده، کچن صاییده باشلانیلان «العراضه» ایله «غزلیات» نك مابعدی و «تورک موسیقیسنه دائر تبعلر» مقاله سی ینه لسان جهندن بر درجه حائز قیمتدرلر. موسیقییه دائر مقاله ده بالخاصه شایان دقت بر قاج اسکی لغت تام یرنده اولارق قوللانیلیمشدر. کوک آلب ضیا بکک «اسکی تورکلرده اجتماعی تشکیلات» مقاله سنه ککنجه، علمی بر قیمتی حائز اولان بو